

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nda düzenlenen Şırnak El Sanatları Sergisi.

Şırnak Handicrafts Exhibition held at Atatürk High Council of Culture, Language and History.

Bir Sergi ve Bir Fuarın Ardından

Şebnem Ercebeci*

Sergiler ve Fuarlar üreticiden tüketiciye aracı ve köprü vazifesi gören organizasyonlardır. Bu faaliyetler sayesinde üretilen ürünler tüketiciye ulaştırılır ve haberdar olmaları sağlanır.

Mayıs 1997 içerisinde Ankara birçok sergi ve fuara ev sahipliği yapmıştır. Kayseri, Van, Balıkesir, Bursa, Hatay, Şırnak, Erzurum'daki halı, kilim ve dokumalar ilimize kadar getirilerek sergilenmiştir. Dergimizin bu sayısında bir sergi ve fuar hakkında Anadolu'nun binlerce yıllık yaratıcılığının yaşayan ürünleri olarak kabul ettiğimiz halı ve kilimlerimizi tanıtmaya ve de en çok hangi yörelerimizin bu konuya duyarlı davrandığını vurgulamak amacıyla Arış okuyucularına bilgiler sunmak istiyoruz.

ŞIRNAK EL SANATLARI SERGİSİ

Şırnak Kilimleri ve Şal-Şapık Kumaşı

8-10 Mayıs 1997 tarihlerinde Ankara'da Şırnak Kilimleri ve özellikle de yöreye ait giysiler ve Şal-Şapık kumaşları sergisi Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

Devlet Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nun işbirliği ile düzenlenen bu sergiden önce 7 Mayıs 1997 tarihinde Ankara Sheareton Otelinde organize edilen bir defileyle yöreye ait giysiler teşhir edilmiş, yöresel yemekler tanıtılmış, kısacası bir *Şırnak Gecesi* yaşanmıştır.

* Başbakanlık Atatürk Kültür Merkezi Uzmanı.

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu önünde kurulan Kilim Tezgâhı (Şırnak ilinde, kilim dokumacılığında Germeli Tip Hereke Tipi tezgâhlar kullanılır. Kilimin dokunan kısmı tezgâhın arkasına gerdirilerek kaydırılır. Dokunan her sıradan sonra iplikler kirkitle sıkıştırılır). (Bu bilgi sayın B. Durgun'dan alınmıştır).

Rug loom placed in front of the Atatürk Supreme Council for Culture, Language and History (In Şırnak, for rug weaving, Stretching Type Hereke looms are used. Woven part of the rug is slipped behind the loom through stretching. Following each range woven, the yarns are tightened up with kirkite). (This information was obtained from Mr. Durgun).

Following An Exhibition and A Fair

Şebnem Ercebeci*

Exhibitions and fairs are organised activities acting as bridges between manufacturers and consumers. Owing to those activities, consumers are informed about the manufactured products which are also submitted to them.

During May 1997, Ankara hosted several exhibitions and fairs. Carpets, rugs and weavings were brought to and exhibited in Ankara from places such as Kayseri, Van, Balıkesir, Bursa, Hatay, Şırnak and Erzurum. In this issue, we wish to inform Arış readers about an exhibition and a fair emphasising the introduction of carpets and rugs which we accept as the living products of thousands of years of Anatolian creativity and revealing which regions are most sensitive and responsive to the introduction of our carpets.

ŞIRNAK HANDICRAFTS EXHIBITION

(Şırnak Rugs and Şal-Şapık Clothes)

Between 8-10 May 1997, Şırnak rugs, regional dresses of Şırnak and Şal-Şapık clothes were exhibited at the Meeting Hall of Atatürk Supreme Council for Culture, Language and History, in Ankara.

Prior to the exhibition organised in cooperation with the Ministry of State and the Ministry of National Education, on 7 May 1997, a fashion show was held at Ankara Sheraton Hotel where regional clothes were exhibited and regional food was introduced. In fact, a Şırnak Night was lived by the participants.

* Specialist, Atatürk Culture Center.

Şırnak El Sanatları Sergisi'nden Bir Kilim Tezgâhı.

A Rug Loom from Şırnak Handicrafts Exhibition.

LÜLÜPER Motifi. Kırsal kesimde aileler çok kalabalık olduğu için, aile arasında sürekli bir huzursuzluk söz konusu olmuştur. Aile fertlerinden biri olan dokuyucu kadın ayrılmak istediğinde bunu kilimine işlemiştir. Ayrılığı ifade eden bu motif lülüper ismini almıştır. (Sn. Bahattin Durgun'a verdiği bu bilgiden dolayı teşekkür ederiz).

Lülüper Motif. In rural areas, families are so crowded that there is a continuous uneasiness among the family members. When a woman weaver, a member of the family, wished to leave home, she ornamented her wish on her rug. This motif symbolising separation is named as *lülüper* (We thank Mr. Durgun for the information he submitted).

Devlet Bakanı Sayın Işlay Saygın ve Şırnak Valisi Sayın Kâmil Acun'un büyük destek verdiği bu sergi sayesinde Ankaralılar Şırnak ilinin hem kilimleri, hem giysileri, hem de kumaşları hakkında bilgi edinmişler ve kilometrelerce uzakta dokunarak üretilen kilimleri satın alma imkânını elde etmişlerdir. Özellikle de sergi salonunun içine ve önüne kurulan tezgâhlar halkın büyük ilgisini çekmiş ve bu organizasyona ayrı bir renk katmıştır.

Dergimizin Mart 1997'deki I. sayısında Balıkesir-Sındırgı Halıları Sergisi'ni ziyareti sırasında Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Sadık Tural'ın sözlerine bu sergi vesilesiyle tekrar yer vermek istiyoruz: *"Türkiye'nin büyüdüğünü ve küçüldüğünü bu sergilerle daha iyi anlıyoruz. Çünkü, herhangi bir ilimizi veya yöremizi Ankara'ya, Ankara'yı bir ilimize veya yöremize taşıyan bu sergilerle halı ve kilimlerimiz üreticiden tüketiciye ulaşıyor ve kendi sınırları dışına çıkıyor. Böylece Türkiye hem ortak kültürel paydasını hem de ortak ekonomik paydasını büyütüyor. Sergilerle pazarlayıcı sistem denemeleriyle üreticiden tüketiciye ulaşan halı ve kilimlerimiz bunun en güzel göstergesidir."* Bu sözleri halı ve kilimlerimizi tanıtan her sergi için tekrarlamamız mümkündür. Üç gün için bile olsa Ankara'dan çok uzakta olan Şırnak İli'nin tüm mahallî özelliklerini bu organizasyon aracılığıyla yaşadık. Kısaca; Şırnak her yönüyle Ankara'ya taşındı. Yöredeki faaliyetler hakkında bilgi sahibi olduk.

Şırnak Kilimlerinden Görüntüler.
Views from Şırnak Rugs.

Due to this exhibition supported by Ms. Işlay SAYGIN, the Minister of State, and Mr. Kamil ACUN, the Governor of Şırnak, people of Ankara were supplied with information both about the rugs and about the clothes and dresses of Şırnak and had the opportunity to purchase those rugs woven kilometres away. People, particularly, showed their interest to the counters placed inside and outside the exhibition centre which turned the occasion into a more colorful event.

We wish to quote the remarks of Prof. Sadık Tural, the Head of Atatürk Centre of Culture, during his visit to Balıkesir-Sındırgı Carpets Exhibition, as also stated in our first issue in March 1997: *"We have a better understanding of Turkey's development or underdevelopment through these exhibitions. For our carpets and rugs extend their limits and reach from the manufacturers to the consumers through these exhibitions which carry any province or region to Ankara or Ankara to any other province or region. Thus, Turkey enlarges both her common cultural denominator and her common economic denominator. The most important and clearest indicator of it is our carpets and rugs reaching from the weaver to the consumer through exhibitions and marketing system studies"*. It is possible to say all these for every exhibition introducing our carpets and rugs. Even for three days, we had the chance to live the local characteristics of Şırnak province, far away from Ankara, through this event. In short, Şırnak moved to Ankara with all aspects and we were informed about the local activities in Şırnak.

During the exhibition, Mr. Bahattin Durgun, Director of Şırnak Public Training Centre, presented the following information on the activities being conducted in Şırnak: *"Şırnak rugs used to be hand-woven by our grandmothers and mothers on traditional rug looms in villages, arable fields and nomads' tents for centuries. Those rugs, owing to the opening of several courses under big projects having been implemented since 1993, began to be woven through technical and scientific methods under the guidance of trainers (master trainees). The rugs, woven for functional purposes among*

people previously, beginning from 1994, with the initiative of Mr. Kamil Acun, the governor of Şırnak, were taken under two projects. All activities have been conducted by "Province Skill Training Commission" which was established for those projects. The first project was put into action by the Ministry of State responsible for employment and the Ministry of National Education; and the second one began to be implemented under the supervision of the Private Administration with the finance of Emergency Support Fund. The first project is for training purposes and trainees are given certificate at the end of the courses. The graduates of those courses are taken to the second project since they are now adult weavers. Thus, people are provided with job opportunities, along with a big rise in rug weaving". Durgun also stated that there were 600 looms, a province-based number, with a total of 1200 weavers. He also expressed that real wool and madder are used for weaving and all patterns used on Şırnak rugs reflected and symbolised beliefs, lives, nature and good and bad feelings and thoughts of Şırnak people.

Şal-Şapık clothes, basic material of which is mohair, is a unique weaving of Şırnak which is not woven in any

Yöreye ait giysiler ve Şal-Şapık Kumaşı.
Regional dresses and Şal-Şapık clothes.

Sergiyi gezerken aldığımız bilgileri aktaracak olursak; Şırnak Halk Eğitim Merkezi Müdürü Sayın Bahattin Durgun, ildeki faaliyetler hakkında bizlere şu bilgileri vermişlerdir. “Asırlar boyu köylerde, mezralarda ve göçebe çadırlarında klâsik kilim tezgâhlarında ninelerimiz ve annelerimiz tarafından elle dokuma sonucu üretilen Şırnak Kilimleri 1993 tarihinden itibaren büyük projeler kapsamında kurslar açılarak, bu sayede teknik ve bilimsel metodlarla ve öğretmen (usta öğrenci) gözetiminde üretilmeye başlanmıştır.

Daha önceleri halk arasında kullanım amaçlı üretilen kilimler, 1994 yılından itibaren Sayın Valimiz Kâmil Acun’un girişimleriyle iki proje kapsamına alınmıştır. Bu projeler için ilde “İl Beceri Kazandırma Komisyonu” oluşturulmuş olup, bütün çalışmalar bu komisyon tarafından yürütülmektedir. Birinci proje, istihdamı geliştirmeden sorumlu Devlet Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından işbirliği halinde açılmış, ikinci proje ise, finansmanı Acil Destek Fonu’ndan, Özel İdare denetimli olarak oluşturulmuştur. Birinci proje eğitim amaçlıdır. Kurs bitiminde sertifika verilir. Bu kurslardan mezun olanlar, birer yetişkin dokuyucu olduklarından ikinci projeye alınmaktadırlar. Böylece insanlarımızı hem iş imkânı doğmakta hem de kilim üretiminde büyük artış olmaktadır.” Sayın Durgun, ayrıca il bazında 600 adet tezgâh olduğunu, bu tezgâhlarda 1200 kişinin kilim dokuduğunu, kilimlerde hakiki yün ve kök boya kullanıldığını belirtmiş ve Şırnak kilimlerinde kullanılan tüm desenlerin yöreye has olduğunu, yöre halkının inancını, yaşantısını, başından geçmiş acı, tatlı duygu ve düşüncelerini, tabiat ile iç içe geçen ömrünü, sembolize ettiğini ifade etmiştir.

Şal-Şapık Kumaşı ana malzemesi tiftik olan ve sadece Şırnak iline özgü olan Türkiye’nin hiçbir yerinde dokunamayan bir kumaştır. Aldığımız bilgilerin ışığında, kumaşın lacivert, siyah, krem, mavi, açık kahverengi, çizgili gibi renk ve desenli olanları mevcuttur. Kesinlikle sıcak su ve deterjanla yıkanmamalıdır. Bu kumaşın en büyük özelliği vücudu kışın sıcak, yazın da serin tutmasıdır. Sergi sırasında en ilgi çekici dokuma olan Şal-Şapık kumaşı, ziyaretçiler tarafından ilgililere en çok sorulan sorularla niteliği öğrenilmeye çalışılan bir özellik taşımıştır. Kilimleri ve kumaşları büyük ilgiyle izlenen, Şırnak İlini Ankara’ya getiren bu serginin dergimize haber yapılması sırasında yetkililerden gördüğümüz ilgiye burada; başta Şırnak Halk Eğitim Merkezi Müdürü Sayın Bahattin Durgun ve Kurs öğretmenleri Ali ve Kudret Tokgözoğlu olmak üzere âlenen teşekkür ediyoruz.

Şırnak Halk Eğitim Merkezi’ne göre; “Şırnak ilinde kilim sanatı çok yaygın olarak yapıldığı halde, Türkiye genelinde kilimciliğimiz fazla tanınmamaktadır. Bugüne kadar katılmış olduğumuz fuarlar ve açtığımız sergiler ile Şırnak kilimciliğimizi tanıtmaya çalıştık. Ancak, Şırnak ilinin merkezi bölgelerden uzak olması sebebiyle, bu tür fuarlara çok sık katılmamız mümkün olamamaktadır. Milli

Eğitim, Kültür ve Devlet Bakanlığımızın bu tür sergi ve fuarları düzenlemeleri halinde, Şırnak mahallî el sanatlarını tanıtmaya imkânımız artacak, dolayısıyla kilimlerimizi ve Şal-Şapıklarımızı pazarlama sorunumuz da ortadan kalkacaktır.”

Ancak, Şırnak’ta son yıllarda mahallî el sanatlarına önem verildiği ve desteklendiği için halkın ilgisini kilimcilik ve Şal-Şapık kurslarına yöneltmiştir. Bu sevindirici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

8-10 Mayıs 1997 tarihlerinde düzenlenen Şırnak Kilim ve kumaşlarının sergilendiği bu faaliyetten kaynaklanan yetkililerin halkın göstermiş olduğu ilgiden kaynaklanan memnuniyeti açıkça gözlemlenmiştir.

Bu sergi, TRT 1’de yayınlanan sunuculuğunu Erkan Tan’ın, yapım ve yönetimini Canan Sarı’nın gerçekleştirdiği 17-5-1997 Cumartesi günü *GünDoğusu* adlı programda da ayrıntılı olarak tanıtılmıştır.

Gönül ister ki; her yöremizde dokunan halılar, kilimler, kumaşlar çeşitli sergiler ve fuarlarla halkımıza tanıtılsın, zaten bu konuda duyarlı olan insanımız daha da bilinçlendirilsin ve gittiği her sergide öğreneceği bir geleneği, bir motifi ya da yöresel bir adlandırmayı, terimi, kompozisyon düzenini kendinden sonraki nesillere, çevresindekilere aktararak bir zincir oluştursun ve halımız, kilimimiz her yerde tanınsın, öğrenilsin, bilinçli üretici, tüketici ve araştırmacıların katkılarıyla hakettiği yeri her zaman koruyabilsin.

Şırnak Kilim ve kumaşlarını tanıtan bu sergiden ötürü emeği geçen herkesi kutluyor, verdikleri bilgilerden dolayı yetkililere teşekkür ediyor ve böyle bir serginin en kısa zamanda yeniden tekrarlanması temennisiyle, ildeki faaliyetlerde başarılar diliyoruz. ❁

other region throughout Turkey. In the light of the information obtained, there are such variations of Şal-Şapik as dark blue, black, cream-coloured, light brown and striped. The cloth should not be washed with hot water and detergent. The most important characteristic of this cloth is that it keeps the body hot in winter and cool in summer. Şal-Şapik cloth, considered as the most interesting weaving of the exhibition, has had a feature of being a weaving whose quality and essence were questioned most. We wish to extend our thanks to Mr. Bahattin Durgun, Director of Şırnak Public Training Centre, and to Ali and Kudret Tokgözoğlu, course trainers, for the kind attention they paid us during our efforts for placing this exhibition bringing Şırnak to Ankara with its valuable clothes and rugs onto our magazine.

According to Şırnak Public Training Centre, "although art of rug weaving is so common and popular in Şırnak, our rug-weaving is not so famous throughout Turkey. We have aimed introducing Şırnak rug-weaving through our exhibitions and some fairs in which we have been able to participate. However, since Şırnak is far away from the central region, it is not possible for us to participate in such activities often. If such Ministries as National Education, Culture and State organise those kinds of exhibitions and fairs, we will be able to introduce Şırnak's local handicrafts and thus we will be able to overcome the marketing problem of our rugs and Şal-Şapik clothes".

Nevertheless, it is to be noted that since local handicraft has been given importance and supported recently in Şırnak, the attention of the people has been

directed to courses for rug-weaving and Şal-Şapik cloth-making. This situation is remarkably important and pleasing.

During this event between 8-10 May 1997 where Şırnak rugs and clothes were exhibited, we could easily observe the happiness of the authorities due to the interest of the people.

We wish from the depths of our hearts that all carpets, rugs and clothes woven in every region of our country be introduced to our people through exhibitions and fairs; and our people, already sensitive about the issue, be more conscious and create a chain by way of transferring his or her knowledge obtained during those exhibitions —a tradition, a motif, a local term, a naming, or a composition—; and, thus, our rugs and carpets be learnt and recognised in every place and keep its place with the contributions of conscious manufacturers, consumers and researchers.

We want to congratulate everyone who contributed their efforts to this exhibition introducing Şırnak rugs and clothes, to thank the authorities for the information they submitted and to extend our wishes for the success of the activities being conducted in Şırnak with our request for repetition of such an exhibition in near future.

This exhibition was also introduced in a TV program called *Gündoğusu* presented by Mr. Erkan Tan and produced by Ms. Canan Sarı on TRT1 channel on 17 May 1997. ●

Şırnak El Sanatları Sergisi'nden Görüntüler.
Views from Şırnak Handicrafts Exhibition.

Van Valiliği El Sanatları Okulu, halı ve kilimlerinden görüntüler.
School of Handicrafts of the Governorship of Van; views from carpets and rugs.

YAZLIK'97 MOBİLYA ve DEKORASYON FUARI'NDAKİ HALI ve KİLİM SERGİLERİ

14-21 Mayıs 1997 tarihlerinde Ankara Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Salonlarında *Yazlık'97 Mobilya ve Dekorasyon Fuarı* açılmıştır.

Her seksiyonunda ahşaptan, madene, seramikten işlemlere, bakırcılıktan gümüş işlemeciliğine, ebrudan el işlemlerine kadar çeşitli malzemelerden yapılmış sanat ürünlerinin satışa ve izleyenlerin beğenisine sunulduğu bu fuarda halı, kilim ve dokumalarımız serginin ziyaretçiler tarafından en çok ilgi çeken bölümlerini oluşturmuştur.

Dergimizin konusunu oluşturması itibarıyla çeşitli el sanatı örneklerinin yer aldığı bu fuarda sergilenen halı ve kilimlerimiz üzerinde durmak istiyoruz. Bu organizasyon bünyesinde halı, kilim üreticileri; satıcıları ve tüketicileri ile yaptığımız görüşmeler sırasında elde ettiğimiz bilgileri sizlerle paylaşmak düşüncesindeyiz.

Söz konusu halı, kilim ve dokuma olduğu için fuara bu alanda iştirak eden kurum ve kuruluşlarla, kişileri tanıtacak olursak:

1. Van Valiliği Özel İdare El Sanatları Okulu (A. Baki Aysan) VAN.
2. Kocataş Ticaret Yağcıbedir El Halıları ve İplik Ticareti (Cemal Kocataş) SINDIRGI.
3. Oltu Kehribar Taşı ve Küçük Sanat Ürünleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi ERZURUM.
4. Koçak Halı ve Kilim (Gültekin Koçak) KAYSERİ.
5. Uygun Halı (Metin Uygun) Kayseri ve Yöresi Halı ve Kilimleri.
6. Yılmaz İpek El Dokuması Saf İpek İmalât ve Satış Merkezi Harbiye/HATAY.
7. Anadolu Kültür Sanat Merkezi (Nâlan Aydın) BURSA.
8. Hitit Tekstil, ANKARA.

Van Valiliği Özel İdare El Sanatları Okulu'ndan Sayın Baki Aysan'dan Van yöresi kilimleri hakkında çeşitli bilgiler alınmıştır. Buna göre; "Van Kilimciliği el sanatları arasında önemli bir yere sahip olmasıyla tanınmaktadır. Özellikle de köylerde yaygın olan bu sanat geçmişte toplumumuzda fazla söz sahibi olmayan kadınlarımızın kimseye anlatamadığı duygu ve düşüncelerinin tercümanı olmuştur. Kadın, yaşadığı duyguları, sevinçleri, üzüntüleri, hüznüleri, kederleri birleştirip, şekillendirerek dokumalarına aktararak ifade etmiştir. Meselâ kurt ayağı, akrep motifi kötülükleri, koç boynuzu yığıtlığı, kuş motifleri sevgiyi dile getirmiştir. Bu kilimlerin boyutları genel olarak 1.20x1.80 m.'dir. Ayrıca, Van kilimlerinin arka arkaya çift sıra halinde arış iplerinin arasından çapraz olarak önden ve arkadan argaç ipliklerinin geçirilmesi ile dokunduğu belirtilmiştir.

Sayın Aysan'ın ifadesine göre; yörede her kilimin ayrı bir adı vardır. Bu kilimlerin fotoğraflarıyla beraber yanlarında adlarını ve anlamlarını açıklayan bir broşürün yayınlanması sevindirici bir durum arz etmektedir. Sergi sırasında bu broşürün ziyaretçilere dağıtılması yörenin faaliyetleri hakkında bilgi sunması açısından takdire değerdir. Bu tür çalışmaların halı ve kilimle ilgilenen müesseselere örnek teşkil etmesini canı gönülden diliyoruz. Aldığımız bilgilerin ışığında, halkımızı halı ve kilim tüketimine katkıda bulunacak şekilde bilinçlendirmek, tanıtımını yapmak için, kâr amacı gütmeksizin fuarlara katılarak oldukça uygun fiyatlarla hizmet vermeyi amaçladıklarını öğreniyoruz. Bugün belki de az bir fiyatla alacağımız bir kilimin birkaç yıl sonra kıymet kazanacağını garanti veya bu parçanın gelecek nesillerimize miras olarak kalması bizi sevindiren bir durum olmalıdır. İşte bu nedenle özellikle fuarlar aracılığıyla halka hem fiyat hem de kalite açısından uygun örnekler sunulmaktadır. Van Valiliği, bu kilimleri az bir

Hitit Tekstil'de sergilenen halı ve kilimler.
Carpets and rugs exhibited at *Hitit Textile* section.

CARPET and RUG EXHIBITIONS IN SUMMER'97 FURNITURE and DECORATION FAIR

Between 14-21 May 1997, *Summer '97: Furniture and Decoration Fair* was opened at the halls of the Ministry of Industry and Technology in Ankara.

Each section of the fair included several works of art made from various materials ranging from wood to minerals, from ceramic to ornamentation, from copper to silver embroidery, and from marbling to handicrafts. The sections where our carpets and rugs were exhibited were, once again, the most interesting parts attracting people's attention.

As the carpet is the subject of our magazine, we want to deal with the carpets and rugs exhibited in this fair where all kinds of handicrafts were included. We wish to share all information we obtained through discussions and interviews with the carpet and rug dealers, weavers and consumers during this event.

Below are the organisations, institutions and individuals who have participated in this fair on the subject of carpet, rug and weaving:

Kayseri yöresi halı ve kilimlerimiz.
Kayseri carpets and rugs.

1. Private Administration School of Handicrafts, the Governorship of Van, VAN (Mr. A.Baki Aysan).
2. Kocataş Trade, Yağcıbedir Hand-Woven Carpets and Yarn Trade, SINDIRGI (Mr. Cemal Kocataş).
3. Oltu Manufacturing and Marketing Cooperative for Amber and Small Works of Art, ERZURUM.
4. Koçak Carpets and Rugs, KAYSERİ (Mr. Gültekin Koçak).
5. Uygun Carpets: Kayseri Region Carpets and Rugs (Mr. Metin Uygun).
6. Yılmaz Silk Hand-Weavings: Manufacturing and Marketing Centre for Pure Silk, Harbiye, HATAY.
7. Anatolian Centre for Culture and Art, BURSA (Ms. Nalan Aydın).
8. Hitit Textile, ANKARA.

We received some information on Van region rugs from Mr. Baki Aysan from Van Private Administration School of Handicrafts: "Van rug-weaving is famous for its place among all other handicrafts. This art, particularly common in villages, has been the interpreter of the secret feelings and thoughts of our women who, previously, had been underestimated for years. Women expressed their feelings, their happinesses, their sorrow and their grief on their weavings by combining and shaping them. For instance, evil has been symbolised through such motifs as wolf-foot or scorpion, whereas courage through a ram's horn and love through bird motifs. The size of those rugs is generally 120x180 cm".

Furthermore, it has also been stated that Van rugs are woven through passing weft yarns transversely between warp yarns one after another as two ranges.

According to Mr. Aysan, in the region, each rug has a name. During the fair, a brochure having a picture of the rug together with its name and its explanation was delivered to the visitors for each rug, which was appreciated

Balıkesir – Sındırgı Halıları.
Balıkesir-Sındırgı carpets.

Erzurum Karabağ Kilimi denilen Örnekler
(Erzurum Küçük Sanat Ürünleri Üretim
işleme Pazarlama Sanat Kooperatifi'nden).

Samples called Erzurum-Karabağ Rug (From
Erzurum Manufacturing and Marketing
Cooperative for Small Works of Art).

kârla tüketiciye sunarak bu sanata katkı sağlamak için çalışmalarında bulunmaktadır. Bütün bu çalışmalardan ve konuya gösterdikleri duyarlılıklardan ötürü Van Valiliği bünyesindeki El Sanatları Okulu'na faaliyetlerinde başarılar diliyor, kilimlerimizin motiflerini bozmadan, yüzyıllardan beri gelen geleneklere haksızlık etmeden, yozlaşmalara meydan vermeden çalışmalarda bulunmalarını temenni ediyoruz.

Erzurum Küçük Sanat Ürünleri ve Pazarlama Kooperatifi bünyesinde ise, özellikle Erzurum yöresine özgü “Karabağ Kilimi” denilen örnekler satışa sunulmuştur. Tabiatın alınma, güller, yapraklar ve dallardan oluşan rengârenk bu kilimler âdeta bu güzelliklere hasret doğu insanının ruhunun dokumaya yansımalarıdır. Oldukça natüralist özelliklerin hâkim olduğu bu kilimler de kooperatif aracılığıyla halka satışa sunulmuştur.

Kocataş Sındırgı Halıları bölümünde ise, Balıkesir yöresine ait Sındırgı, Yağcıbedir örnekleri sergilenmiştir. Bu seksiyon özellikle müşterilerine sağladığı ödeme kolaylığı ve kaliteli ürünleri ile dikkati çekmiştir.

Koçak Halı ve Kilim seksiyonunda ise Kayseri'ye ait halılar özellikle de Bünyan Halıları sergilenmiştir. İpek arıslı halıları ile dikkati çeken örnekler oldukça yüksek fiyatlı olmakla beraber, kalitelerindeki tartışmasız üstünlükle de ziyaretçilerin beğenisini kazanmıştır.

Uygun Halı seksiyonunda ise, özellikle Kayseri kilimleri satışa sunulmuştur. Metin Uygun tarafından Tüketiciler Derneği'nin de aracılığıyla kilimleri oldukça düşük tutulan fiyatları ve taksitle satış imkânının olması nedeniyle bu reyon ziyaretçilerin âdeta akınına uğramış ve en çok tercih edilen bir rağbet ve rekâbet ortamı gözlemlenmiştir.

İskenderun'un kendine özgü ipek dokumalarının zevkle izlendiği *Yılmaz İpek El*

in view of the introduction of regional activities to the participants. We wish and believe that such efforts will act as an example for all institutions dealing with carpets and rugs. In the light of the information we obtained, we have learned that they have aimed at providing services with moderate prices through fairs and without making a profit out of it, and just for purposes of introducing the art and having our people be more conscious as to contribute to carpet and rug consuming. It is very important and pleasing that a rug that we can buy paying a moderate price will be valuable in a few years or will be an inherited to the next generations. It is the reason why the fairs present the people modest samples both in terms of price and of quality. Governorship of Van has conducted several activities to contribute to this art through marketing those rugs with a smaller profit. We thank the School of Handicrafts in Van for all their activities and their sensitivity and hope they will achieve a great success with their efforts. We also believe that they will continue their efforts without any corruption on the motifs, without any disregard of the traditions coming from centuries ago and without any degradation.

Within the section of *Erzurum Manufacturing and Marketing Cooperative for Small Works of Art*, such samples called *Karabağ* rugs of Erzurum region were exhibited. Those colourful rugs carrying the roses, leaves and boughs of nature is, in a way, the reflection of the spirit of eastern people yearning for those beauties to their weavings. Via this Cooperative, Erzurum rugs on which the naturalistic features are dominant were presented for marketing purposes.

At *Kocataş Sındırgı Carpets* section, *Sındırgı Yağcıbedir* samples of Balıkesir region were exhibited. This section called attention particularly for its moderate prices and quality products.

Carpets of Kayseri region, particularly *Bünyan Carpets*, were exhibited at *Koçak Carpets and Rugs* section. Although silk knotted products are notably expensive, these samples had the appreciation of the visitors with their high quality.

At *Uygur Carpets* section,

especially Kayseri kilims were exhibited. Since Mr. Metin Uygun and Consumers' Association kept the prices lower and provided instalment sale for the consumers, the visitors showed their interest mostly to this section, which created a preferable competition.

At *Yılmaz Silk Hand-Weavings Manufacturing and Marketing Centre*, where Iskenderun's silk weavings were exhibited, several samples that one could not find in Ankara attracted the visitors.

Erzurum Karabağ Kilimi denilen Örnekler (Erzurum Küçük Sanat Ürünleri Üretim İşleme Pazarlama Sanat Kooperatifi'nden).

Samples called Erzurum-Karabağ Rug (From *Erzurum Manufacturing and Marketing Cooperative for Small Works of Art*).

Van Kilimi (Van Valiliği El Sanatları Okulu Seksiyonu'ndan).
Van Rug (From School of Handicrafts of the Governorship
of Van Section).

Van Kilimi (Van Valiliği El Sanatları
Okulu Seksiyonu'ndan).
Van Rug (From School of Handicrafts of
the Governorship of Van Section).

Dokuması İmalât ve Satış Merkezi'ne ait bölümde Ankara'da bulamayacağımız yöresinden gelmiş örnekler ziyaretçilerin oldukça ilgisini çekmiştir.

Anadolu Kültür ve Sanat Merkezi adıyla sergiye katılan bölümde bu seksiyonda edebiyat tahsili yapmasına rağmen aileden gelen bir hevesle bu işe gönül veren Türkolog Nâlân Aydın'ın özel koleksiyonları hakkında bilgi edinilmiştir. Halı ve kilim dışında diğer antika eşyaların da sergilendiği bu birim, meraklıların fuar boyunca en önemli uğrak yeri olma özelliğini korumuştur. Cecim, Kilim, Sumak, Afgan Halısı, Yağcıbedir, Bergama Halıları özellikle de yüzyıla yaklaşan eskilikleri ile de dikkatimizi çekmiştir. Bilhassa 80 yıllık bir Bergama Halısı, 50 yıllık bir Yağcıbedir Halısı en çok ilgimizi çeken örneklerin başında gelmiştir. Bu seksiyonda dokunmasının üzerinden yıllar geçmiş antika değeri ve buna mukabil de fiyatları yüksek olan halı ve kilimlerimiz fuarın çerçevesi

içinde yer almıştır.

Hitit Tekstil Ankara Koyunpazarı'nda imalât ve satış yerleri olan bu müessese fuar nedeniyle oldukça uygun fiyatlar ve seçme örneklerle ve Buldan dokumalarıyla bu organizasyonun bünyesinde yer almıştır.

Dileğimiz; böyle fuarların çoğalması, organizasyonların bilinçli ve amaca yönelik olarak gerçekleştirilmesi ve Ankara'da büyük çapta tüm illerden gelen halı ve kilim örneklerinin sergilendiği ve satışının yapıldığı HALI ve KİLİM FUARININ organizesinin sağlanması ve bu faaliyetin her yıl bir gelenek haline getirilmesidir. Unutmamalıyız ki; Hah ve kilimlerimizin tanıtımını yapmadığımız, üreticiden tüketiciye ulaştıramadığımız, üreticilere destek vermediğimiz sürece sahip çıkmamız ve de yozlaşmasını önlememiz üzülererek belirtmek isteriz ki mümkün olamayacaktır. ❁

At Anatolian Centre for Culture and Art, the visitors had the opportunity to obtain information on private collection of Turkologist Nalan Aydın, devoting herself to carpets and rugs. This section, where other antiques were also exhibited beside carpets and rugs, was one of the most visited places of the fair. Cecim, Kilim, Sumak, Afgan Carpets, Yağcıbedir and Bergama Carpets exhibited were also of interest due to their ages. Particularly a Bergama carpets of 80 years and a Yağcıbedir carpet of 50 years were the most interesting pieces of the section. At this section, valuable works of art woven years ago and, accordingly, with higher prices were included in the scope of the fair.

Hitit Textile, a firm having a manufacturing and marketing place in Koyunpazarı-Ankara, was another firm having a section in the fair with selected samples and Buldan weavings, providing moderate prices.

Our wish is to increase the number of such fairs, to realise those events in view of the objectives, to provide a big-scale CARPET and RUG FAIR in Ankara where carpet and rug samples from all provinces are exhibited and put to sale and to turn this activity into a tradition to be performed annually. We should not forget that it will not be possible to prevent the corruption our art of carpet and rug weaving unless we introduce them, unless we bring them from the manufacturer to the consumer and unless we support the manufacturers. ❁

Antika Bir Halı örneği.
(Anadolu Kültür Sanat
Merkezi Koleksiyonu'ndan).

An antique carpet (From
Anatolian Centre for Culture
and Art Collection).

Kayseri Sarız Avşar Dokuması
(Uygun Halı Seksiyonu'ndan).

Kayseri Sarız Avşar Weaving
(From Uygun Carpets Section).